

OPIS PRZEDMIOTU/MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim Muzealnictwo i ochrona zabytków
2.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku angielskim
3.	Jednostka prowadząca przedmiot Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, Instytut Archeologii
4.	Kod przedmiotu/modułu 22-AR-S1-MuOcZa
5.	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub fakultatywny</i>) obowiązkowy
6.	Kierunek studiów Archeologia
7.	Poziom studiów (<i>I lub II stopień lub jednolite studia magisterskie</i>) I stopień, studia licencjackie
8.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) II
9.	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) zimowy
10.	Forma zajęć i liczba godzin Wykład 30 Ćwiczenia 30
11.	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby prowadzącej zajęcia Borys Paszkiewicz, prof. dr hab. Bernadeta Kufel-Diakowska, dr
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu oraz zrealizowanych przedmiotów w zakresie wiedzy: podstawowa wiedza historyczna; znajomość podstawowych instytucji wyspecjalizowanych w ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w zakresie umiejętności: umiejętność wyszukiwania, analizowania, oceniania, selekcjonowania i użytkowania informacji z wykorzystaniem różnorodnych źródeł; umiejętność abstrahowania pojęć w zakresie kompetencji: udział w życiu naukowym i kulturalnym Uzyskane zaliczenie kursu „Propedeutyka archeologii”
13.	Cele przedmiotu Świadomość celu muzeum i różnorodnych jego funkcji. Zapoznanie się z problemami współczesnego muzealnictwa, rolą muzeów i

	<p>zasadami ich funkcjonowania, zwłaszcza w zakresie gromadzenia, przechowywania i udostępniania zabytków archeologicznych. Metody prezentacji zbiorów. Ogólna wiedza na temat funkcjonowania systemu ochrony zabytków. Znajomość aktów krajowych i międzynarodowych aktów prawnych z zakresu ochrony zabytków i muzealnictwa.</p>	
14.	<p>Zakładane efekty kształcenia</p> <p><u>Wiedza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Student ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego w przeszłości i obecnie.</i> – <i>Student ma podstawową wiedzę o instytucjach nauki i kultury oraz orientacja we współczesnym życiu środowisk naukowych i ich działalności popularyzatorskiej.</i> <p><u>Umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Student nabeździe umiejętność podejmowania decyzji dotyczących ochrony zabytków.</i> – <i>Posiada umiejętność pracy w zespole, wykonując zadania i rozwiązując problemy związane z prezentacją zabytków archeologicznych</i> <p><u>Kompetencje społeczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Student posiada umiejętność identyfikacji i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu.</i> – <i>Student będzie miał świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego.</i> – <i>Ogólna kultura humanistyczna i obywatelska.</i> 	<p>Symbole kierunkowych efektów kształcenia</p> <p>K_W09</p> <p>K_W10</p> <p>K_U02</p> <p>K_U13</p> <p>K_K04</p> <p>K_K05</p> <p>K_K09</p>
15.	<p>Treści programowe</p> <p>I. Podstawy prawne ochrony zabytków w Polsce</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami 2. Struktura i zadania organów ochrony zabytków 3. Etyka i zawód archeologa <p>II. Pojęcie dziedzictwa kulturowego</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dziedzictwo kulturowe – definicja i rodzaje 2. UNESCO, międzynarodowe akty prawne z zakresu ochrony dziedzictwa 3. Metody popularyzacji dziedzictwa kulturowego 4. Nowe funkcje zabytków <p>III. Ustawa o muzeach</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa o muzeach 2. Muzea Archeologiczne w Polsce 3. Muzealia a zabytki 	

IV. Sposoby inwentaryzacji zbiorów muzealnych

1. Przepisy dotyczące ewidencjonowania muzealiów
2. Program do inwentaryzacji zabytków - MONA
3. Dokumenty wymagane przy obiegu zabytków

V. Kodeks etyki zawodowej muzealnika

1. Kodeks Etyki zawodowej Międzynarodowej Rady Muzeów (ICOM)
2. Problem przechowywania i eksponowania szczątków ludzkich

VI. Wystawiennictwo. Rodzaje i finansowanie wystaw

1. Dyskusja dotycząca obejrzanych wystaw
2. Rodzaje wystaw
3. Pozyskiwanie środków finansowych
4. Promocja muzeów i wystaw muzealnych

VII. Wystawiennictwo. Wykonanie wystawy muzealnej

1. Cel i temat wystawy
2. Koncepcje wystaw archeologicznych – różne cele
3. Środki i materiały
4. Przestrzeń wystawiennicza i jej elementy

VIII. Internetowa strona muzealna

1. Krytyczny opis i dyskusja na temat internetowej strony muzealnej
2. Strona internetowa jako samodzielna forma działalności muzealnej? – problem współczesnego muzealnictwa

IX. Rola edukacyjna muzeów

1. Lekcje muzealne i warsztaty interaktywne – plan zajęć
2. Organizacja tematycznych imprez archeologiczno-historycznych
3. Inne sposoby popularyzacji archeologii przez muzea
4. Promocja regionu

X. Rodzaje muzeów

1. Skanseny archeologiczne w Europie jako centra „archeologii żywej”
2. Archeologia doświadczalna w popularyzacji archeologii
3. Archeologia eksperymentalna jako metoda badawcza, naukowe walory eksperymentów
4. Ginące zawody, dawne technologie i rzemiosła

XI. Przedmiot zajęć – praca w muzeum

1. Sposoby kształcenia pracowników muzealnych;
2. Muzealnictwo a muzeologia.;

XII. Co to jest muzeum?

1. Istniejące definicje;
2. Potoczne rozumienie pojęcia;
3. Historyczna ewolucja pojęcia;
4. Cel działalności muzeum: poznanie intuicyjne;
5. Rola muzeum (magazynowa, dydaktyczna, rola naukowa).;
6. Muzeum a nauka;
7. Typologia muzeów.

XIII. Muzeum a kolekcja

1. Pojęcie kolekcji;
2. Funkcjonowanie kolekcji w dawnych społeczeństwach;
3. Pojawienie się kolekcji publicznej;
4. Przejście kolekcji w muzeum;
5. Kolekcjonerstwo społecznym zapleczem muzeów.

XIV. Sfera widzialna i niewidzialna. Doświadczenie progowe

1. Reprezentowanie niewidzialnego przez przedmioty. Teoria semioforu;
2. Kolekcja w religii, literaturze, edukacji i nauce;
3. Kolekcja a hierarchia społeczna;
4. Muzeum jako rytuał: ceremonialna natura przestrzeni muzealnej;

	<p>5. Teleologia ekspozycji muzealnej i jej konsekwencje praktyczne.</p> <p>XV. Historia kolekcji i muzeów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Historia kolekcjonerstwa; 2. Formowanie się muzeów i bibliotek publicznych; 3. Funkcja społeczna i państwowa muzeum; 4. Dzieje muzeów w Polsce; 5. Dzieje muzeów na Śląsku. <p>XVI. Cechy muzealiów, selekcja przedmiotów trafiających do muzeum</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Autentyczność i oryginalność ; 2. Dokumentacyjna funkcja muzeum.
16.	<p>Zalecana literatura (<i>podręczniki</i>)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czopek S., <i>Wstęp do muzealnictwa i konserwatorstwa archeologicznego</i>, Rzeszów 2000 2. Chowaniec R. <i>Dziedzictwo archeologiczne w Polsce. Metody edukacji i popularyzacji</i>, Warszawa 2010. 3. Swain H., <i>An Introduction to Museum Archaeology</i>, Cambridge University Press, 2007 4. Trzeciński M., <i>Przestępczość przeciwko zabytkom archeologicznym. Problematyka prawno-kryminalistyczna</i>, Warszawa 2010 5. Zeidler K., Trzeciński M., <i>Wykład prawa dla archeologów</i>, Warszawa 2009 6. akty prawne z zakresu muzealnictwa i ochrony zabytków 7. Wojciech Gluziński, <i>U podstaw muzeologii</i> 8. Krzysztof Pomian, <i>Zbieracze i osobliwości</i> 9. Michał Mencfel, <i>Skarbce natury i sztuki</i>, Warszawa 2010 10. Edward Chwalewik, <i>Zbiory polskie w ojczyźnie i na obczyźnie</i>, Warszawa 1926-30 [reedycja] 11. Rocznik „Muzealnictwo”, dostępny na stronie NID (obecnie wydawany przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów).
17.	<p>Forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu, sposób sprawdzenia osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia:</p> <p>wykład: egzamin; wymagania: znajomość podstawowych faktów z dziejów muzealnictwa światowego i polskiego, zagadnień teleologicznych i aksjologicznych muzealnictwa; umiejętność analizy celów i konsekwencji obserwowanych działań normatywnych i praktycznych z zakresu ochrony</p> <p>konwersatorium: ocena; wymagania: aktywny udział w zajęciach, przygotowanie i wygłoszenie prezentacji w formie recenzji na temat dowolnej wystawy muzealnej, pozytywne zaliczenie sprawdzianów, znajomość problematyki podejmowanej na zajęciach i umiejętność</p>

	dyskusowania na temat bieżących problemów z zakresu współczesnego muzealnictwa	
18.	Język wykładowy polski	
19.	Obciążenie pracą studenta	
	Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
	Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia:	30 30
	Praca własna studenta np.: - przygotowanie do zajęć: - przygotowanie do egzaminu:	30 60
	Suma godzin	150
	Liczba punktów ECTS	5

*objaśnienie symboli:

K (przed podkreśleniem) - kierunkowe efekty kształcenia

W - kategoria wiedzy

U - kategoria umiejętności

K (po podkreśleniu) - kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia